

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 10
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 20 fill.

Komor felhők.

— A trieszti irredenta tüntetés. —

Évtizedeken keresztül Dalmáciával a magyar közvélemény nem foglalkozott. A magyar tengermellék és a dalmát partok a magyar közvélemény gondolatvilágában nem szerepeltek. Az egész drávántuli országrészről csak akkor vettek tudomást, mikor a zágrábi és fiumei magyar-ellenes harcok a zöld asztal mellől az utcára kerültek s már nemcsak átkozott a nemzetiség, de ütött is. Így pusztultak el a magyar telepések, így jutottak martir sorra a szlavonai magyar papok és tanítók, így nőtt nagyra némely fiumei kalandor szarva.

A 71-ki és 81-ki dalmata forrongás nálunk nem okozott semmi különösebb fordulatot a magyarság lelkében s jóformán az egész magyar sajtóban csupán egy ügyvéd-írónk foglalkozott Dalmáciával — de már az óriási átalakulás, ami a legutóbbi években Dalmáciában történt, tőle is távol esett, ami abból látszik, hogy mai napig hirdeti Dalmácia visszacsatolását a 68-ki törvény alapján, mint lehetőséget. Pedig ez a dolog ma nem egészen úgy áll.

E lap álláspontja is Dalmácia visszacsatolása, a mi a törvény értelmében természetes is, de engedjék meg, hogy e sorok írója, ki évek hosszú sora óta mesterségénél fogva e viszonyokkal foglalkozik, néhány odavetett vázlatban megvilágítsa a hátteret. Annál is inkább, mert érthetővé válik a fiumei dolgok és események nagy része is, mely komplikálódik e kérdéssel.

Előre kell, hogy bocsássuk s ez fontos: a dalmáciai kérdés ma bonyolultabb, mint a monarchia bármely részének kérdése s csak a legnagyobb elővigyázattal kezelhető. Ha Dalmáciáról beszélünk, határozott határvonalat kell húznunk a Cattarótól Raguzáig terjedő Dalmácia s a többi Dalmácia között

Dalmáciának ez a része e pillanatban sokkal fontosabb a monarchiára, mint maga Raguzá és Zára. E vidék lakossága a legteljesebb befolyása alatt áll Nikita fejedelemnek, ki nemcsak Montenegro fejedelme, de népének nemzeti költője s ő a szerzője annak a himnusz-nak, mely ezt mondja: ott a hegyeken túl az én hazám, melynek ura lesz családom egykoron.

Ez a Cattarótól Raguzáig terjedő rész távol áll minden gondolat-tól, mely Magyarországgal közös. Montenegro felé néz s innét várja az intést a jövőre nézve.

És így ketté kell választanunk az olaszság s Olaszország propagandáját. Olaszország kereskedelmileg ur Albániában, politikailag semmit sem ért még el, Olaszországra szüksége van Nikitának — ki egyike a legokosabb keleti családfőknek — Ausztria ellen. És mi a Nikita terve? Olaszországnak legfontosabb érdeke, hogy Dalmácia e pontján Ausztria ne legyen hatalom. Olyan szüksége nincs Dalmáciára, mint a mekkora szüksége van a negativumra: az ott jelen nem lévő osztrák uralomra. Ezt a talajt készíti elő Nikita itt. Legyen Dalmácia egy szláv uralomra sarka, az ő terveinek kiinduló pontja.

S erre bizonyítékunk is van szép számmal. Nem is említjük a 71-ki forradalmat s a többi, a nép lelkéből fakadó jelenséget. Mutasunk reá a legközelebbi közel multra. A raguzai hadgyakorlat maga igazolja, s igazolja úgy, hogy ennél veszélyesebb játékot alig láttunk.

Ferenc Ferdinánd és Daniló, a jövő uralkodói abban a pillanatban találkoznak, mikor az „olasz” hadsereg partra száll s a Raguzá Vecchia körüli magaslatokról Montenegro közbe szól az olasz ágyuk tüzevel.

Nézzük a többi Dalmáciát. A horvátok és szerbek megcsinálták a koalíciót a visszacsatolás érdekében. De a horvátok és szerbek között a lehető legélesebb ellentét áll fel fenn a mai napig a legfontosabb elvi kérdésben. Bosznia hová tartozandósága kérdésében. De ha most

e kérdést, bár alig lehetséges, kikapcsoljuk — előáll egy nagy, egy óriási problema.

Mi, Magyarország, ma távol állunk, hogy e kérdésbe bele szólhasunk. Sem államférfiaink, sem közvéleményünk nem ismeri a rettenetes fontosságú kérdés részleteit.

A visszacsatolásnak két ellensége van: Ausztria és a dalmata olaszság. Ausztria ugyan jól ismeri e kérdés horderejét s neki a szláv-ságra addig van szüksége, míg az nem az önlábán jár, míg az vazallus és mameluk, míg azt más ellen állíthatja. Mindjárt reá mutatunk az osztrák kéz működésére.

A dalmata olaszság végórja ütött, akármiképen is valósul meg a szláv uralom. Ha Olaszország s Nikita propagandája is győz, ha horvát terület is lesz Dalmácia — az olasz elveszett s kipusztul, mint kiveszett a szigetek, Arbe olasz-sága s mindenütt kipusztul, ahol kipusztítják. Jól tudják, hogy maga Olaszország is pusztulni fogja hagyni balkáni tervei érdekében.

Ezért volt most a tengermelléki olaszság felzudulása a hadgyakorlatok előtt s ezért voltak a zavargások, melyek csak megismétlődései az 1875-ben, 1885-ben, 1894-ben s 1903-ban történteknek, mikor ő felsége erre járt.

Ha a magyar uralom olyan erős volna, hogy a visszacsatolt Dalmáciára a magyar nemzeti uralom, mint egy összemorzsoló kéz esne adandó alkalommal reá — ma a dalmáciai, tengermelléki olaszság ujjongva várna. De jól tudja, hogy mi megvédeni nem tudjuk.

S Ausztria keze ott van minden egyenetlenségben, Fiumében már játszatja a császárhimnusz s elrendeli a tapsot — mert szüksége van erre.

Ide jutunk, hogy láthassuk a fiumei nép egy töredékének örültségét, oktalanságát, vakságát.

Idegennék nevezi a magyart, kacérkodik a trieszti irredentizmussal, játsza Olaszország felé az olasz földet, terra italíánának mondja Fiumét — és nem gondolja meg, hogy ez okatlan támadása ellenünk az ő halál-dala!

Bármilyen idők jönnek, bárminő fordulat állhat elő, Fiume a magyarság sziklája, bérce és vára, honnét a magyar cimert le nem verheti sem szláv, sem osztrák, sem olasz hullám zudulata, míg a magyar állam él. Itt megmaradhat az a parányi olaszság, a multak emléke, addig a míg magyarnak vallja magát. Azután elpusztul.

Örült, tévelygő és elvakult, ki elfordul a magyar állam hatalmától s tetszését keresi olyan államnak, mely idegen, távol van s meg sem védheti. Nem örület „terra italíana”-nak nevezni e földet, mely csak addig ad életet nekik, amíg magyar? Nem örület, aki szenvedélyeket korbácsol fel, hogy saját fajtáját pusztíthassa el. Türelmes a magyar, azóta szláv a lelket fojtotta volna beléjük.

Nem ismerik Arbe történetét!

És tévelyeg az a magyar, aki okatlan frázissal békejobbról beszél. A magyar nemzet, egykor a világ gladiátora s ma is ura hatalmas földjének — pallostartó jobbát nyujtsa ötven-hatvan nyelvöltögető suhanc felé — pallos nélkül, békét kérve! A hadak útját járó magyar Canossába menjen — mert nyelvét nyujtogatja néhány kiskoru és elaggott politikus!

Nézzünk körül magyarok, komor felhők jönnek a dalmát partok felül, ezt a földet keményen védjük meg, ha eljő az idők ideje — az éretlen suhancoknak pedig elég a kormányzói virgács!

Fiume e la stampa italiana. Sono proprio pazzi.

Avevamo letto nel giornale il „Secolo“: „Il deputato italiano al Parlamento ungarico... Gli abitanti italiani di Fiume hanno... il candidato degli italiani...“ ma queste erano soltanto innocui forieri. Or sono quattro giorni poi lo stesso „Secolo“ scrivendo delle condizioni di Fiume, dice: Fiume ha 38 mila abitanti; ma di questi sono 33 mila italiani, dei quali soltanto 1500 sono cittadini dello Stato ungarico. Gli altri 5000 sono illiri, tedeschi e ungheresi.

Esso scrive pure: Fiume ha vissuto coll'Ungheria sempre in buon accordo e soltanto allora si è ribellata, allorchè il presidente dei ministri ungarico Desiderio Bánffy si era proposto di magyarizzare il Municipio e le scuole.

Ma andiamo innanzi. Nel numero della „Tribuna“ giunto qui sabato, Augusto Ferraro esuma i *Vecchi versi* di G. C. Abba. Questo sarebbe già per sè un tema abbastanza anodino; s'egli non trovasse occasione di tirare un colpo contro di noi.

C. Abba scrive, sotto il titolo, *Divetto* una poesia in cui fa voti di non morire fino a che gl'italiani non abbiano vinto l'ultima battaglia.

Pugnerete, miei figli, e vincitor porrete
Allora sul mio tumulo un giovinetto abete,
Lo pascerò col cuor.
Ma se doveress vincere i bugiardi e i
tiranni,
Obliate, obliatemi, per piangere i troppi
anni,
Che rimarranvi ancor.

Ai versi è aggiunto anche il seguente commento: A Zara, Fiume e Trieste si sollevano le anime mille e mille al suono di questo canto, — Quando?

La scorsa domenica si raccolse a Trieste un congresso a favore dell'università italiana. Il fatto ha importanza per noi pure, perchè in quell'assemblea si sono udite pure voci fiumane.

L'iniziativa del congresso è stata presa dagli irredentisti di Trieste nell'interesse dell'università stessa. Vi hanno partecipato quindi gl'irredentisti non solo dell'Austria ma anche dell'Ungheria, vale a dire anche gl'irredentisti di Fiume — che pur si vorrebbe che non esistano. Non esistono è vero finchè non sieno rivelati da qualche occasione, come avvenne a proposito del congresso a Trieste.

Sono state quivi pronunciate parole che meritano la nostra attenzione. I capi partito che calpestarono or sono parecchi anni, la bandiera ungherese, hanno fatto cantare sotto le finestre dell'allora podestà Dr. Maylender il „Gott erhalte!“ sono gli stessi ch'erano allora.

La differenza sta soltanto in ciò che il Zanella, il quale sino due o tre anni addietro, ha vissuto della sua avversione all'Ungheria, ha cominciato ultimamente a darsi l'aria di gran patriotta ungherese. Ma la natura del sangue si manifesta col tempo.

Ciò abbiamo veduto pure negli avvenimenti degli ultimi giorni. E allorchè fu aperto il congresso irredentista, il deputato Zanella fu uno dei primi che hanno inviato al congresso un telegramma di saluto e di adesione.

Forse questo pure gli fu dettato del suo sentimento patriottico ungherese? Questo è un documento

del suo irredentismo, perchè la cultura latina non ha punto bisogno dei saliti di Riccardo Zanella e dei suoi.

Ma entriamo un po' nel congresso. Un impiegato al magistrato certo Petronio ed un studente di università ungherese Cussar erano pure presenti al congresso. Hanno parlato delle *comuni aspirazioni a nome di Fiume italiana*. Che cosa intendono gli zanelliani sotto le *aspirazioni comuni*? Petronio e Cussar hanno parlato in nome dei zanelliani, il giornale locale, organo di Zanella tace del tutto; non dice parola su questa manifestazione, e non fa neanche cenno del saluto inviato da Zanella. Entusiasti della redenzione comune, pure tacciono; e non pertanto vanno menando vanito di essere buoni patriotti ungheresi.

Törökország ellenünk. Hónapok óta teli van a Balkán avval a hirrel, hogy monarkiánk annektálni fogja Macedoniát. A porta, melynek kiváló diplomáciai szimatja van, rég aggódva figyelte e híreket s most már tetteg is megmozdult, hogy semmi meglepetés ne érhesse. Szalonikiben ugyanis, hol Hairi basa parancsol, elterjedt a híre, hogy a basához érkezett távirati utasítás szerint hat török gyalogezred a monasztíri vilajetből visszatérve Serres felé vonuljon. Szalonikibe 21.000 gyalogos számára érkezett Konstantinápolyból ruhát és egyéb felszerelést tartalmazó szállítmány állítólag legközelebb gyorstűzelő ágyukat is küldenek a fővárosból. A községi előljárók parancsot kaptak, hogy a tartalékosok névjegyzékét az esetleges behívás érdekében hozzák rendbe. A Szalonikiben állomásozó tizenötödik tüzérezred (36 ágyú) parancs folytán készenlétben áll.

A horvát tartománygyűlés. Zágrábban elterjedt hírek szerint a horvát tartománygyűlés feloszlata várható, mert jelenlegi összetételében nem képes semmiféle aktív munkálkodásra. Az új választások által a bán munkaképes többséget akar magának alkotni.

A trieszti hazaárulás.

—
Megint Zanella.

—
Az áruló távirat.

—
Zanella sürgönye a pesti lapokhoz.

—
Nincs mentség!

A *Fiumei Hirlap* tegnapi számában már megírtuk, hogy a Triesztben vasárnap megkezdődött irredenta-kongresszuson a *fiumeiek is részt vettek*. A hirdás Fiumében nagy megbotránczást keltett, mert senki se merete volna hinni, hogy a hazaárulást Zanella Rikárdék ily nyílt vakmerőséggel is megteszik. Erről a felháborító esetről ma a következőket írjuk:

—
A trieszti hazaárulás.

Vasárnap nagy keretben tartották meg azt a kongresszust Triesztben, mely arra irányult, hogy ott egy olasz egyetemet állítsanak fel. A mozgalmat kizárólag irredenták kezdték és támogatták. A trieszti irredentizmus erősödése napról-napra maga köré gyűjti az összes irredentákat s így az irredentizmus gócpontja Trieszt. A vasárnapi kongresszuson részt vettek az isztriai,

dalmáciai és *fiumei irredenták*. Meglepő volt, hogy a triesztiek lelkesen tüntettek a fiumeiek mellett, kikről az a vád kezdett hangzani, hogy a magyar haza hű fiai. Ezt a vádat maguk a fiumei kiküldöttek Zanellával az élükön cáfolták meg a trieszti irredenta-kongresszuson résztvételükkel és irredenta felszólalásaikkal.

—
Zanella a hazafi!

Az irredenta-kongresszusra sok üdvözlő távirat érkezett nyílt és titkos irredentáktól. Ezek között ugyyszólván elsőnek Zanella Rikárd Fiume országgyűlési képviselője küldött egy nagyhatású üdvözlő táviratot. A trieszti szociálista lap, az *Il Sole* közlése az a távirat szövegét, mely úgy van megfogalmazva, hogy azon az említett lap is meglepődik. Az *Il Sola* azt a kérdést veti fel, hogy egy „magyar“ képviselő mint küldhet egy olyan üdvözlő táviratot, mint küldött Zanella Rikárd, a magyar koalíció és az alkotmánypárt tagja? A *Il Sola* ezután kijelenti, hogy az ügy kommentálását folytatni fogja.

—
Az áruló távirat.

Zanella Rikárd az irredenta kongresszus megnyitása előtti órákban adta fel Fiumében a táviratot. A trieszti irredenták minden távirat között, Zanella Rikárd képviselő üdvözlő táviratát fogadták leglelkesebben. Az első hirt erről a trieszti irredenta *Il Piccolo* közölte. Zanella táviratával egyidejűleg a *fiumei olasz ifjuság nevében is elküldtek táviratot*.

—
A „Giovane Fiume“.

Mi az a *Giovane Fiume*? Alakult Fiumében ez év január elején egy ifjusági egyesület, a trieszti irredenta *Giovane Triesti* mintájára *Giovane Fiume* néven. Ennek az egyesületnek a tagjai a fiumei autonómpárti olasz apák fiai. Az ifjusági egyesület kimondott célja a latin kultúra ápolása, igazi célja azonban az *irredentizmus*. Szóval a nagy olasz eszme ápolása. Ez az egyesület akkor alakult, mikor Fiume, képviselőjével együtt állítólag részt vett a nemzeti küzdelemben. Az ifjusági egyesület azóta folyton működött, még pedig abban a mederben, melyben ők részt vettek a trieszti irredenta kongresszuson is. Az autonómpárt, mely az utóbbi időkben magát erősen magyar színben tünteti föl, állandó védelmében tartja az ifjusági irredenta egyesületet, mely a közeli jövő korszak részére erős irredenta férfiakat nevel és a melylyel az autonómpárt napról-napra az utcai tüntetéseket rendezi. Ha az autonómpárti „haza-fiak“ magyarsága igaz volna csak felében is, az nem teremne soha oly gyümölcsöt, mint az irredenta „Giovane Fiume“. A trieszti kongresszusra ez az egyesület küldött a fiumei ifjuság nevében üdvözlő táviratot Zanellával együtt.

—
Zanella — cáfol.

Ami soha el nem marad és minden igaz vádnál megjelenik — Zanella cáfolata, ez esetben is meglett. Zanella Rikárd, arra a hirre, hogy a *Fiumei Hirlap*, mely viselt dolgaira és kétszínű politikájára minduntalan rá tud mutatni leleplezte az irredentákkal való szövetkezését: *cáfolatot küldött már a tegnapi esti órákban a pesti lapokhoz*, hogy a „Fiumei Hirlap“ban közölt vád alaptalan, amennyiben a trieszti táviratot nem ő adta föl és az *apokrif*. Természetesen a legkönnyebb letagadni egy

távirat-szerzést, mert hiszen azon nem a táviratozó kezeirása van. Nekünk azonban meg lesznek az eszközeink, mikkel bebizonyítjuk, hogy a trieszti táviratot Zanella Rikárd írta és *adatta* föl.

Az első bizonyítéka az, hogy Zanella Rikárd táviratáról már hétfőn hirt adott a *Piccolo*, mely Zanellának főlapja, ők is annak a fiumei tudósítói is, azt a lapot pedig, sajnos, Fiumében ezer és ezer számban olvassák. Ha a táviratot nem Zanella Rikárd írta volna s arról éppenséggel nem lett volna tudomása, akkor Zanella Rikárd már a *Fiumei Hirlap* vádjai előtt is tiltakozott volna ellene. De ellenkezőleg, hallgatag türe trieszti lap közlését és se szóban, sem írásban nem cáfolta meg, noha alkalma nyílt volna mindkettőre. Zanella három teljes napig nem tett arra megjegyzést. Pártlapja pedig, a *Voce del Popolo* még ma is hallgat, az eseményről tudomást se vesz. Mindenről ir, csak a trieszti irredenta mozgalomról és Zanella ottani részvételéről hallgat.

Ami *gyanus* Zanella Rikárd erőtlen távirati védekezésében; az, hogy kijelenti, hogy a szóban forgó irredenta mozgalomban *tévedésből* vettek részt fiumeiek is. Vajjon mi volt a tévedés oka, arról Zanella hallgat, mint Gaál a fűben.

—
Petronio és Cussar.

Az a két fiumei irredenta, a ki Zanella szerint „tévedésből“ vett részt a trieszti irredenta mozgalomban: *Petronio* és *Cussar*. Cussar egy fiumei fémöntöde-tulajdonos fia, a budapesti magyar állami tudomány-egyetem jogász-hallgatója. Petronio a fiumei városi számvevőségél alkalmazott hivatalnok. Mindössze három éve lakik Fiumében, két hónap óta magyar állampolgár. Piranóban (Istria) született és osztrák alattvaló volt.

Ez a kettő vett részt Fiume nevében, a „Giovane Fiume“, az autonómpárt és Zanella Rikárd megbízásában. A trieszti *Piccolo* a következő sorok at írja róluk:

A questo punto è annunziato l'arrivo dei rappresentanti della città di Fiume Petronio e Cussar: agli applausi fragorosi prolungati dal pubblico, che grida „Viva Fiume, viva Fiume italiana“; risponde commosso, ringraziando, il sig. Cussar che porge i voti dei giovani fiumani acchè sieno attuate le comuni aspirazioni.

(Magyarul: Ezen pillanatban érkeznek meg Fiume városi képviselőit: Petronio és Cussar. A jelen voltak tomboló, szűnni nem akaró tapsviharban és „Éljen Fiume!“ „Éljen az olasz Fiume!“ kiáltásban törtek ki. Cussar erre meghatottan köszönetet mondott és a fiumei ifjuság nevében azt az óhajt fejezi ki, hogy a „közös aspirációk“ megvalósuljanak.)

Mit szól ehhez a fiumei ifjuság, melynek nevében ily éretlen tacsók mernek föllépni? Talán ő is hallgatni akar, mint Zanella ur?

Itt tesszük közzé a *Piccolo* közleményét, melyben felsorolja azok neveit, kik az irredenta kongresszusra üdvözlő táviratot küldtek. Az erre vonatkozó rész a következő:

Si leggono quindi i telegrammi di adesione pervenuti da ogni parte. Accolti da fragorose acclamazioni quelli di Filippo Zamboni, di Scio-pio Sighele, dell'avv. Zilio po-

destà di Zara, dell'on. Zanella di Fiume. Seguono i dispaçci dei deputati Rizzi, Malfatti, Bartoli, Beninati, Antonelli, Lenassi, Verzenassi, dei professori Lorenzoni e Menestrina, del podestà di Pirano avv. Fragiaco, degli on. Ghiglianovich di Zara e Steffenelli di Riva, degli studenti e della gioventù di Fiume, Lussino, Portole, Spalato, Zara, Cherso, Pisino, Trento.

Zanella Rikárd mellett tehát a fiumei ifjuság és a tanulók vettek részt. Zanella azt állítja híre szerint, hogy nem volt része a dologban és mások is tévedésből voltak a kongresszuson jelen. Ez esetben elvártuk volna, hogy a Voce del Popolo a nagy koalíciós újság nyilatkozzon fog, de ezt nem tette. Tudomást se véve az esetről, arról a neveléses „mozgalom“-ról ír, mit néhány százalmas husosfázékles ember indított meg.

Nincs mentség.

A hír hallatára, hogy Fiume város országgyűlési képviselője hallatlan vakmerőséggel részt vett a trieszti irredenta kongresszuson, a fiumei olaszság java és intelligensebb része határozottan elítélte Zanellát s az eset feletti felháborodásuknak élénken adtak kifejezést.

A fiumei irredentizmust a város bölcsebb és tekintélyesebb olasz polgársága elítéli s nem akar tudni az autonómfiúszek üzelmeiről. Ezt a jelenséget mi nagyon szívesen látjuk. Itt még aztán fel kell említenünk azt a szégyenletes esetet, mit néhány „magyar“ követ el azzal, hogy összeszűri a levét azzal az autonompárttal, mely hazafiatlan üzelmei révén már a biztos romlásba hanyatlík, minden szabadgondolkodó magyar állampolgár teljes vigaszára. A néhány mandátumért való küzdelmet alighanem meg fogja zavarni némiképp ez a kis trieszti hazaárulás, mely után az autonompártot minden valamirevaló tisztességes magyar-érelmü polgárnak el kell hagynia.

HIRESK.

— **Megrágalmazott érsek.** Zágrábból jelentik, hogy Posilovics érsek a „Tsjiecki Tjednik“ eszéki újság ellen sajtópört indított, mert ez azt írta róla, hogy az érsek azért szavazott horvát parlamentben az interkonfessionális törvények mellett mert a kormány megígérte neki, hogy a püspöki erdőségek eladási árából négy millió koronát fog neki juttatni.

— **Temetés.** Ma délután temették el nagy részvét mellett König Gyózó államvasuti ellenört, a fiumei állomás jegypénztári kezelőjét. A gyászszertartást Smidt református lelkész végezte, a ki megható bucsuztatót mondott az élte derekán elköltözött férfit felett. Kartársai nagy tömegben álltak körül koporsóját s kísérték el utolsó útjára.

— **Kivándorlók utlevele.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter erélyes leiratban hívja föl a törvényhatóságokat, hogy a kivándorlók utlevelének kiállításánál a legnagyobb pontosságot tartsák szem előtt. Nem egyszer előfordul ugyanis, — írja a miniszter, hogy a hatóság részéről kiállított utlevélben hiányzik a kivándorló egyén legfőbb ismertető jele, s ezért őt az ellenörző hatóságok vagy letartóztatják, vagy hazatoloncolják. Gyakori eset az is, hogy az életkort hibásan írják be az utlevélbe; ez pedig — külö-

nösen az 1—12 éves gyermekeknel — rendkívül fontos dolog, mert a viteldij-nak sokszor egész összege, de legalább is a fele része a kor helyes igazolásától függ. Mindezeknél fogva föl hívja a miniszter a hatóságokat, hogy az utlevélbe tartozó adatokat hibátlanul írják be és kijelenti, hogy az ebbeli mulasztásokat feygelmi uton fogja megtorolni.

— **A reggeli lapok hírei.** Salisbury leányának megrágalmazása. Szenzációs rágalmozási pert tárgyaltak tegnap a központi büntető bíróság előtt. Egy bizonyos Miss Stanley, aki Salisbury lord, az elhunyt volt angol miniszterelnök házánál társalkodónó volt, később, amikor onnan kilépett, nyomtatott röpiratot tett közzé, amelyben azt írta Salisbury leányáról, hogy törvénytelen gyermeke született és hogy a szégyent elkerülje, a gyermeket az ő (miss Stanley) törvénytelen gyermekének adta ki. Salisbury leánya, a ki 46 éves hajdon, e miatt rágalmozási pört indított. A tárgyaláson a vádlott nő igyekezett állítása valódiságát bebizonyítani, ami azonban nem sikerült és azt a benyomást keltette, hogy üldözési mániában szenved. Az esküdtek a vádlott nőt mindazonáltal bűnösnek mondták ki a rágalmozás vétségében.

A cár nem mer temetni. A „Berliner Zeitung“ írja: Szentpéterváron a rendőség nagy összeesküvést leplezett le, a melynek az volt a célja, hogy Trepov temetése alkalmával a peterhofi udvari kápolnát felrobbantsa. Londonból jelentik, hogy a „Times“ szentpétervári levelezőjének értesítése szerint a cár a fölfedezés következtében nem fog részt venni a temetésen.

Sikkasztó bankigazgató. Rotterdamban tegnap letartóztatták a délhollandi jelzálogbank igazgatóját, Bland van der Berget, akit az a vád terhel, hogy a bank vagyonából 700.000 forintot elsikkasztott. Az eset hírének hatása alatt a rotterdami börzén a jelzálogbank részvényeinek árfolyama 100 százalékkal esett.

Darabokra tépte a gép. A kassai Lepesch-féle sörfőző gyárban borzalmas szerencsétlenség történt. Berzeviczy Kálmán nevű 16 éves fiú egy rostalógépnél volt alkalmazva, mint olajozó. Ebben minőségében természetesen folytonosan a gép körül kellett lennie és olyankor is kellett olajoznia, amikor a gép dolgozik. Valamiképp a gépszijhoz került a fiú, mely elkapta s a testét darabokra szaggatta.

Zátonyra jutott gőzhajó. A Mongolia nagy amerikai személyszállító gőzhajó északnyugatra a Havai szigetektől zátonyra jutott. A gőzös ikerhajója annak a hatalmas gőzösnek, amely ez év augusztus 20-án Honolulu közelében korallzátonyra jutott és amelyet csak a napokban bírtak onnan megszabadítani. Ez a két legnagyobb hajó, amit az Egyesült-Államokban építettek. A Mongolia kapitánya az táviratozta, hogy hajója nagyon veszedelmes helyzetben van. A kétszáz első osztályú utast és 500 ázsiait a partra tették, de a szigeteken még táplálékot is alig találnak.

„A Lloyd“ vendéglőt és szállodát

ugy kerülje minden becsületes magyar, olasz és horvát polgártársukn mint a dögvészes helyet. Ne hiszünk tovább pénzünkkel Karl Exnert, a magyar nemzetet és Fiume hazafias polgárságát gyalázó osztrák országfutó betyárt! Fiume derék polgársága már bojkottálta e magyar-gyűlölő és hirhedt antiszemita-agitátornak svábbogár-telepét. Jelen figyelmeztetésünk azoknak a tapasztalatlan idegeneknek

szól, a kik esetleg még nem értesültek Karl Exner gotterhalte-betyár magyar nemzetet gyalázó gatzettéről s e tudatlanságukban véletlenül be találnak vetődni a Lloydhoz címmez svábbogártanyára.

Dr. Feles-féle Stomatin a fogakat néhány napi használat után hó fehérre tisztítja. E magyar gyártmány kapható minden drogeriában és gyógyszerárban.

Dr. Keszthelyi Péter Szusákon lakik a 68. számú Ruzsics-féle házban. Telefonszám 499. Rendel délelőtt 11-től 12 és félóraig és délután 2—4-ig.

— **Fidibusz.** Ötlet és vidámság köszöntött be a „Fidibusz“ című új fővárosi élclappal, mely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos gúny. Képei és rajzai is nagyszerűek. Minden pénteken délben már kézhez kapja a vidéki olvasó is. A „Fidibusz“-t a fényes tehetségű Helai Jenő szerkeszti; főmunkatársai Ambrus Zoltán és Molnár Ferenc, ez a két briliáns talentum Karrikaturái javát Cserna Rezső, Csók István. Garay Ákos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock. Károly, Márk Lajos, Linck Lajos, Veszt-róczy Manó, ezek a kiftűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes: Abrán Emil, Herczeg Ferenc, Ignotus, Gergely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Nádas Sándor. A „Fidibusz“ leg-alább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb élclap. Mesésen olcsó! Előfizetési ára: egy évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egyes szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszámokat készséggel küld a „Fidibusz“ kiadóhivatala (Budapest, Röck Szilárd-utca, 9. szám.)

TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Wien, szept. 20. Az osztrák kiegyezési bizottság tagjai vasárnap reggel utaznak Budapestre. Politikai körökben a helyzetet nagyon súlyosnak tartják. Az ellentétek oly nagyok, hogy megegyezésre legfeljebb a jövő évben van kilátás.

Wien, szept. 20. A bizottsági tagok ma délután 2 óráig tanácskozást tartottak. Popovics Sándor, Szterényi József és Mezössy Béla

államtitkárok ma délután Budapestre utaztak.

Vizsgálat a Kristóffy-ügyben.

Budapest, szept. 20. A Társadalomtudományi társaság ellen ma az V. kerületi előljáróság vizsgálatot indított. A pénztárkönyveket rendben találták, a jegyzőkönyv azonban, mely a multkori Kristóffybotrány ügyére vonatkozik — eltűnt.

A cár ijedelme.

Szt.-Pétervár, szept. 20. A cár Trepov temetésén nem vett részt, még pedig azért mert merénylettől tartottak pétervári udvari körökben. Erre az szolgáltatást okot, hogy a napokban egy nehéz automobil villámgyors sebességgel hajtva neki ment a cári palota kerítésének, azt áttörte, majd elszárguldott a cár lakosztálya alatt és végül ugyanugy áttörve a kerítést a másik oldalon elvágtatott a nélkül, hogy a benülőket az udvarhoz tartozók felismerhették volna.

Most azt hiszik, hogy ez kísérlet volt, egy illetéknépen végrehajtandó merénylethez. A kísérlet eddig mint látható teljesen bevált.

A villamos kerekei alatt.

Budapest, szept. 20. Ma reggel Kajlinger Mihály, budapesti vezetéki igazgató automobiljával összeütközött egy villamossal. Az automobil benzintartálya felrobbant, Kajlinger igazgató pedig a villamos kerekei alá került s nyomban meghalt.

E. HÖNIG
STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO
 Con grande Deposito di Carta
 Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.
 Esegisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in
TIPOGRAFIA,
 secondo i sistemi piu recenti.
 Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.
 Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, cosi pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.

A „Fiumei Hirlap“-ot a következő üzletekben és dohánytözsdeknben árusítják:
 Globus, Via Vincenzo de Domini
 Sablich, Via Municipio 1.

Gregorich Via Fosso 3.
 Capudi Via Duomo
 Simom Via del Ponte
 Barbis, Via Adamich.
 Potosnjak, Via Molo. Casa Greoa.

Kőbányai polgári sör
 az „Europa“, „de la Ville“, „Hungaria“ szálloda éttermeiben, a „Magyar vendéglő“, „Cità di Pisino“, „Leon d'oro“, „Trattoria alla Bonavia“ és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.

Magyar levelező
és könyvelő állást keres.
Miskolc, Kun-József út 64 sz.
Cs. Ida.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Hálókoosi Társaság“

fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: **Stefánia szálloda.**

Sürgőnycim: **Kuranstalten Abbazia.**

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban újon bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengerifürdők. A fürdőigazgatóság épületei: **Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina** villák stb.

A társaság szállodái a fürdőhely központjában, a híres babérrövidben a tengerparton, a legnagyobb, e nemből egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerifürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerifürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A **Quarnero** kávéházban, a **Glacier** pavilonban, a **Stefánia szálloda** télikertjében és nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb hírű konyha. Saját borpince 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, jétközpont, télikert, jól szellőztetett magas éttermek nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öböire (Quarnero) és aszigetsoporra (Veglia, Cherso).

A **Stefánia szálloda**ban minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szíves készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókoosi Társaság fürdőtelepeinek igazgatósága.“

Abbazia Stefánia szálloda.

Uj tánciskola!

Via Ospedale 7. „Monte Verde“

Cilenti táncmester felhívja a n. é. közönség figyelmét arra, hogy szeptember hó 27-én

külön táncfolyamot

nyit magyar-német hölgyek és urak részére.

Előjegyzéseket felvesz naponta: d. e. 11-12-ig, d. u. 2-3-ig. Via Ospedale 7. („Monte Verde“) tánciskola helyiségében.

Intelligens

magyar családból való okleveles tanítónő, ki már nevelő volt. s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, nevelőnői állást keres. — Felvilágosítással szolgál Schmidt Jakab ev. ref. lelkész úr Via Risorta 342.

Butorozott szoba

külön bejárattal szoba kerestek. Cim a kiadóhivatalban.

Una stanza ammobigliata

d' affittare, con ingresso libero. Rioviglersi a Sussak, casa Barkarčić No 101, Zvonimirova ulica.

Figyeljenek!

Mi történik Fiumében

Via Andrassy 1 sz. alatt,
különösen este 8-10 óráig?

Jutányos áru butorok!

FIUME, Via San Vito 3, 5, 7.

CAMERA RIKÁRD

Stopár G.-cég képviselője. — Fiume.

2 ágy (egy helyre való).....	18.— frt
2 éjjeli szekrény.....	12.— ”
2 szekrény (Chiffon).....	26.— ”
1 mosdó-szekrény.....	3.20 ”
1 asztal.....	3.50 ”
1 tükör.....	1.50 ”
1 kép.....	2.— ”
4 szék.....	3.50 ”
1 köpörláda.....	—80 ”
1 törülköző-tartó.....	—80 ”

teljes szobaberendezés 71.— frt

Egyszerű teljes szobaberendezés, fényes gör. stílus	100.— frt
Teljes szobaberendezés, fényes görög stílus, márványdíszszel	125.— ”
Teljes szoba - berendezés, matt, ó-német stílus, márványdíszszel	145.— ”
Konyhakredenc	13.— ”
Konyhaszekrény 4 fiókkal	16.— ”
Ágyrugany	5.— ”
Összecsukható vaságy gumival	11.— ”

☛ Fa-ágy, fényes (egy helyre való) ruganyval 14.— frt. ☛

Restaurant „CIRKVENICA“ Vendéglő

CIRKVENICA.

E' il ritrovo dei fiumani e da tutti coloro che desiderano trovare conforto e cibi appetitosi, l'eccezionale birra della fabbrica di Pilsen (fondata l'anno 1842) tratta dalla fonte migliore, servizio pronto, inappuntabile, e prezzi mitissimi. specialmente per compagnie di ospiti, o anche per singoli ospiti, se faranno piú lunga dimora.

Dev.mo

Gabriele Valjak.

A nagyközönség kedvenc nyaraló- és kiránduló helyén megnyitottam a „Cirkvenica“-hoz címzett vendéglőmet. Pontos és gyors kiszolgálás mellett jó ételeket és elsőrendű pilseni sörökkel (alapított 1842-ben) szolgállok a közönségnek. Mérsékelt árakat biztosítottam. Csoportokban megszálló vendégek, ugyszintén egyesek is, hosszabb tartózkodás estén árkedvezményben részesülnek. Tisztelettel

Valjak Gábor.

A N A P

A magyar ujságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **BRAUN SÁNDOR**
Politikai főmunkatársai: **Abrányi Emil,**
Lengyel Zoltán és Ugron Gábor.

A NAP a 48-as eszmény leghivebb katonája és a 67-es politika kérlelhetetlen üldözője.

A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre

A Nap nemcsak a legkitűnőbb lap de a legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 krajcár.

Előfizetése: negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér.

Mutatványszámokat készséggel küld: A NAP kiadóhivatala VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 9. sz.

☛ Hirdetések felvétetnek a „Fiumei Hirlap“ kiadóhivatalában. (Via Ciotta 28. Telefon 778).

Alessandro S. Szántó

Via Governo 14 - FIUME - (Corso) Telef. 46.

Higiéniai-, gummiaru-, orvosi és orthopediai műszer, kötszer, gumimiharisnya, toilette cikk és illatszert üzletét megnyitotta.

Orvosi és orthopediai műszerek gyorsan és mérsékelt árban javíttatnak.

Ha aperto il suo negozio con grande assortimento

Articoli Igienici, di Gomma, Strumenti Chirurgici ed Ortopedici, Bendaggi, Calze elastiche, Articoli da Toilette, Profumerie, ecc.

Si assumono riparazioni di Strumenti Chirurgici ed Ortopedici.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; **Dr. MIZZAN A.,**

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.